

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallennettu versio.

Viite

Varamäki, E. 2016. Sanni ottaa, Sanni antaa. Ilkka 24.10.2016, 14.

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

www.seamk.fi

verkkolehti.seamk.fi

Sanni ottaa, Sanni antaa

Korkeakoulujen pääomittaminen on ollut viimeisen viikon median keskiössä. Hallitus valmistelee satojen miljoonien eurojen lisärahoitusta korkeakouluille pääomittamisen muodossa. Talousnobelisti Bengt Holmströmin, Sixten Korkmanin sekä Vesa Vihriälän elokuussa tekemä esitys sai vauhtia Holmströmin palkinnon jälkeen. Onko kyse oikeasti merkittävästä asiasta korkeakoulujen kannalta vai enemmänkin laastaroinnista tai karkkirahoitusta satojen miljoonien leikkausten jälkeen? Molempia arvioita on tippunut päivä toisensa jälkeen painopisteen ollessa kuitenkin enemmän pessimismin puolella.

On ehdottoman positiivista, että hallitus haluaa käyttää pörssiyritysten osakkeiden myynnistä saadut tulot korkeakoulujen hyväksi. Rahaakin tärkeämpää on henkinen viesti siitä, että johtavat poliitikot edelleen pitävät korkeakouluja ja tutkimustyötä arvossaan.

Ministeri Sanni Grahn-Laasonen kertoi Ikkassa 16.10.2016, että Suomessa tehtävä perustutkimus halutaan nostaa kansainväliselle huipputasolle ja että tuleva pääomittaminen sidotaan rakenteelliseen kehittämiseen ja korkeakoulujen profiloitumiseen. Alueellisen ammattikorkeakoulun kannalta nämä motiivit ja kriteerit luonnollisesti herättävät kysymyksiä; eikö soveltavaa tutkimusta huomioida ja ovatko fuusiot pääomittamisen ehtoina.

Ennen lopullisia johtopäätöksiä täytyy odotella pääomittamisen ehtojen valmistumista eli voiko esimerkiksi osaa rahasta käyttää hetikin jonkin laitteen ostamiseen. Mikäli kyse on puhtaasta pääomittamisesta ja korkeakoulujen oman pääoman vahvistamisesta, eivät suorat tuotos- ja tuottovaikutukset ole kovin suuria. Jos esimerkiksi Seinäjoen ammattikorkeakoulun perusrahoitus on tippunut neljässä vuodessa lähes 5 M€ ja tippuu edelleen, ei ylimääräisellä miljoonan pääomituksella sijoitustuottoina voisi saada kuin 20-50 000 € vuositasolla. Ero on huikea alkuperäiseen rahoitukseen nähden.

Vaikka kipeältä tuntuukin, on kuitenkin ymmärrettävää, että myös korkeakoulujen on osallistuttava valtion säästötalkoisiin pitkittyneessä taantumassa. Tutkimuksen ja koulutuksen tuottavuutta pitää pystyä parantamaan. Kun vierestä seuraan perusopetuksen niukoja resursseja ja siellä toimivien opettajien ja rehtoreiden haastavaa toimintakenttää, en

Rahaakin tärkeämpää on henkinen viesti siitä, että johtavat poliitikot edelleen pitävät korkeakouluja ja tutkimustyötä arvossaan.

voi ääneen valittaa korkeakoulujen resursseista.

Toisinaan myös ajattelen, että ministeriö voisi tiukemmin ohjata, mihin korkeakoulut voivat rahojaan käyttää. Ei ole korkeakoulun ydintehtävillä perusteltavissa, jos ammattikorkeakoulu lähtee kaupungin monitoimihallin pääomistajaksi, kuten jossain päin Suomea on tapahtunut. Eikä yliopistoillakaan ole kovin suuria puutteita pääomista, kun ostavat ammattikorkeakouluja "pois kuleksimasta".

Monilla yliopistoilla on myös jo tällä hetkellä erittäin suuria sijoitustuottoja. Näitä tuottoja pitäisi käyttää tutkimuksen ja koulutuksen vahvistamiseen, eikä pelkästään kerätä rahaa keräämisen ilosta. Korkeakoulujen tarkoitus ei ole tuottaa voittoa, vaan jotain paljon pysyvämpää.

Elina Varamäki
Kirjoittaja
työskentelee
vararehtorina
Seinäjoen
ammattikorkeakoulussa

